

dorpsinformatie avond

Haarle Energieneutraal

Opgeweekt in Haarle

maandag 17 september 2018

Plaatselijk Belang

Haarle

Agenda

- Opening
  - John Disselhorst
- Waarom dit Haarlese initiatief
  - Alexander ter Kuile
- Samen denken samen doen
  - Jet Mars
- Ondersteuning Gemeente Hellendoorn
  - Dennis op den Dries
- Pauze
- De lusten en de lasten
  - Peter Grobbee
- Organisatiestructuur
  - Jet Mars
- De volgende stap
- Rondvraag

Waarom dit Haarlese initiatief

Alexander ter Kuile

Plaatselijk Belang

Haarle

Haarle Energie Neutraal = Niet Nieuw !!

Bron: Collectie Robert Kemper Alferink

Energie Wordt Duurder

De Telegraaf

NIEUWS SPORT ENTERTAINMENT **FINANCIËL** MEER

Inloggen

Energierekening stuk hoger in 2019

Door MARLOU VISSER
2 uur geleden in GELD

AMSTERDAM - De energierekening wordt volgend jaar even schrikken. We gaan veel meer betalen voor gas en elektriciteit dan dit jaar. Dat komt door stijgende prijzen van grondstoffen en hogere energiebelastingen.

De grondstoffen voor energie worden steeds duurder.

© ANP

De gewone elektriciteitsprijs (baseload) staat op dit moment op het hoogste punt sinds 2010, €63/MWu. Dit was in februari nog €37. „Zelfs al daalt de prijs nog een

LAATSTE NIEUWS

08:23 Flinkte kostenbesparing door latere AOW

05:30 Kabinet pakt leningen webwinkels aan

11 sep. Zijn miljonairs ook gelukkiger?

11 sep. Zorgpremie fors omhoog

11 sep. Gewonnen ton niet opgehaald, geld naar goed doel

11 sep. Aantal tv-aansluitingen onder 7,5

TELEGRAAF

12 september 2018

WAAROM:

1. Prijs Co2 = 3x hoger
2. Gas gebruik groeit
3. Warme zomer, veel Airco
4. Vullen gasopslag
5. België meer NL stroom
6. Energiebelasting omhoog +/- Euro 150/huishouden

Traditionele Brandstoffen = 82% van onze energie

- Gas - CO2 emissiekosten
- Olie - CO2 emissiekosten
- Steenkool - CO2 emissiekosten
- Groningen dicht
- Bevolkingsgroei
- Gas uit huis
- meer vraag
- geen nieuwe centrales

• 'Nieuwe schone' elektriciteit = 6,6%:

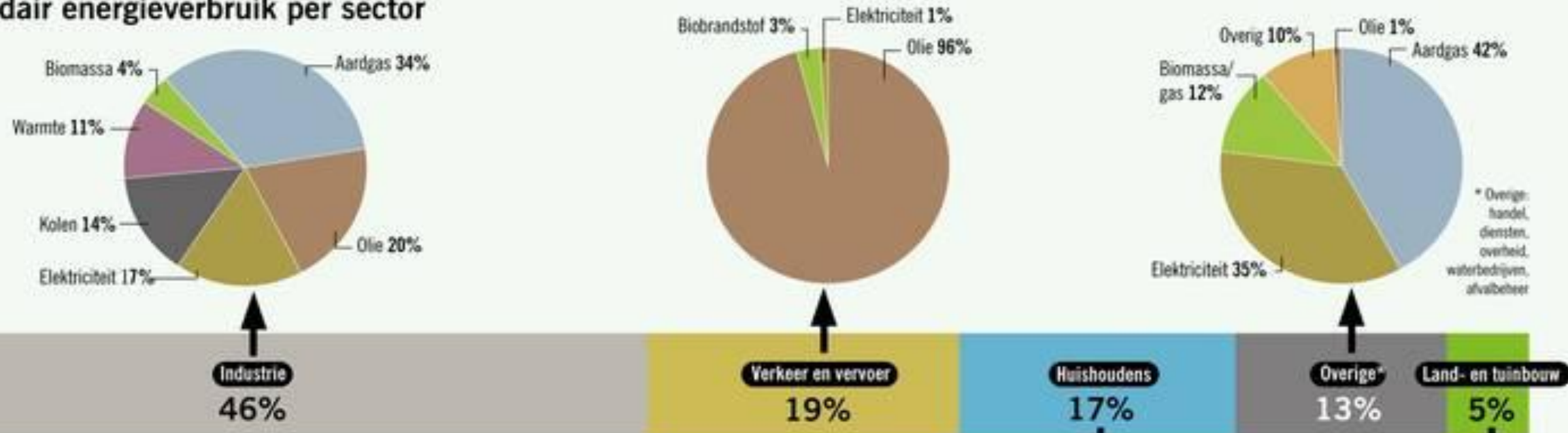
- Wind op Land	- 1,08%	- Houtkachels	- 0,95%
- Wind op Zee	- 0,57%	- Afvalcentrales	- 0.96%
- Zonnepanelen	- 0,37%	- Biogas	- 0,50%
- Geothermie	- 0,14%	- Bio-olie	- 0,64%
- Warmtepompen	- 0,35%	- Waterkracht	- 0,02%
- Biomassa	- 0.95%		

#energieopwek.nl

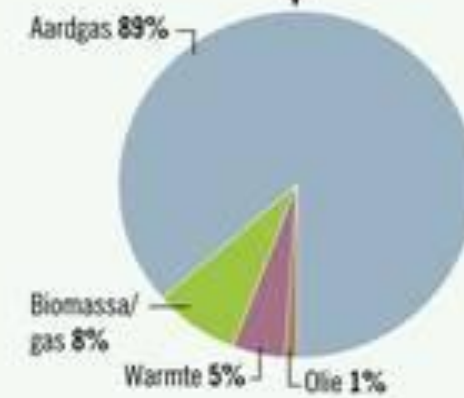
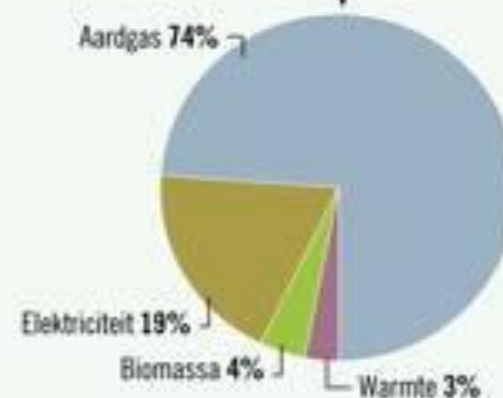
Nederland - Energie verbruik 2017

Secundair energieverbruik per sector

Elektriciteitsopwekking per bron

Percentage van het geheel

Nederland - Energie Doelstelling 2050

- 2018 hernieuwbare energie = 6,6% van totale energie productie
- Doel 2020 = 14%
- Doel 2023 = 16%
- Doel 2050 = 100% = Nederland Energie Neutraal ?

www.energieopwek.nl

Toekomst = De Grote Energie Omwenteling

Toekomst Haarle = Mix van Energiebronnen

Plaatselijk Belang Haarle:

- Ook Haarle staat voor: ‘**De grote energie omwenteling**’
- Dit raakt alle huishoudens, dit raakt ons allemaal !!!
- **Niets doen is geen optie**, dus gezamenlijk verantwoordelijkheid nemen
- Niemand kan het alleen, dus allemaal tezamen: **De kracht van Haarle**
- Met steun Rijk, Provincie, Gemeente, Energiebedrijven, Bedrijfsleven
- Dus.....**Samen Doen**.....dan bereiken we snel, het beste resultaat !

De kracht van Haarle

Samen denken samen doen

Jet Mars

Plaatselijk Belang

Haarle

Samen doen

- Er moet iets gebeuren- dan doen we het liever zelf.
- Dit kan alleen maar gezamenlijk.
- We hebben elkaar nodig.
- We willen de lusten en de lasten eerlijk verdelen.
- We willen de opbrengsten in Haarle houden.
- De technische ontwikkelingen gaan razend snel: we willen alle opties onderzoeken.
- Passend bij Haarle.
- Na de pauze gaan we hier verder op in.

**WAAROM
MOEILIK DOEN
ALS
HET SAMEN KAN**

Loesje

Ondersteuning Gemeente Hellendoorn

Dennis op den Dries

Plaatselijk Belang

Haarle

Gemeente
Hellendoorn

Welkom!

Gemeente
Hellendoorn

Waarom aanwezig?

Ik ben blij met deze ontwikkeling, vanwege:

1. Het belang dat we als gemeente hechten aan initiatieven uit de samenleving.
2. De bijdrage aan duurzaamheidsdoelen.

1. Initiatief Samenleving

- De energietransitie is een sociale-economische opgave
- Samenwerken en participatie zijn essentieel
- We zetten in op een gebiedsgerichte aanpak

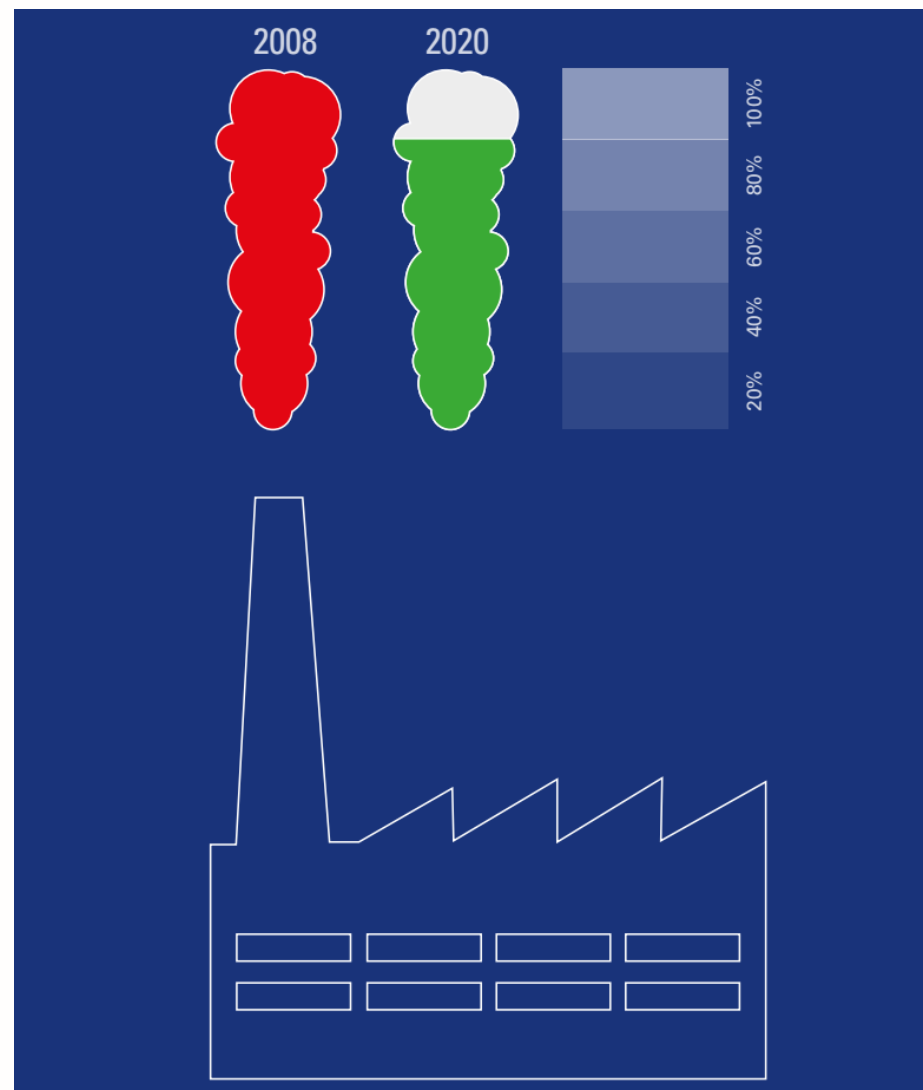
2. Duurzaamheidsdoelen

Het initiatief van Haarle past binnen een groter raamwerk, namelijk:

- Akkoord van Parijs
- Landelijke ambities
- Provinciale ambities
- Gemeentelijke ambities

Opgave Hellendoorn

Opgave Hellendoorn

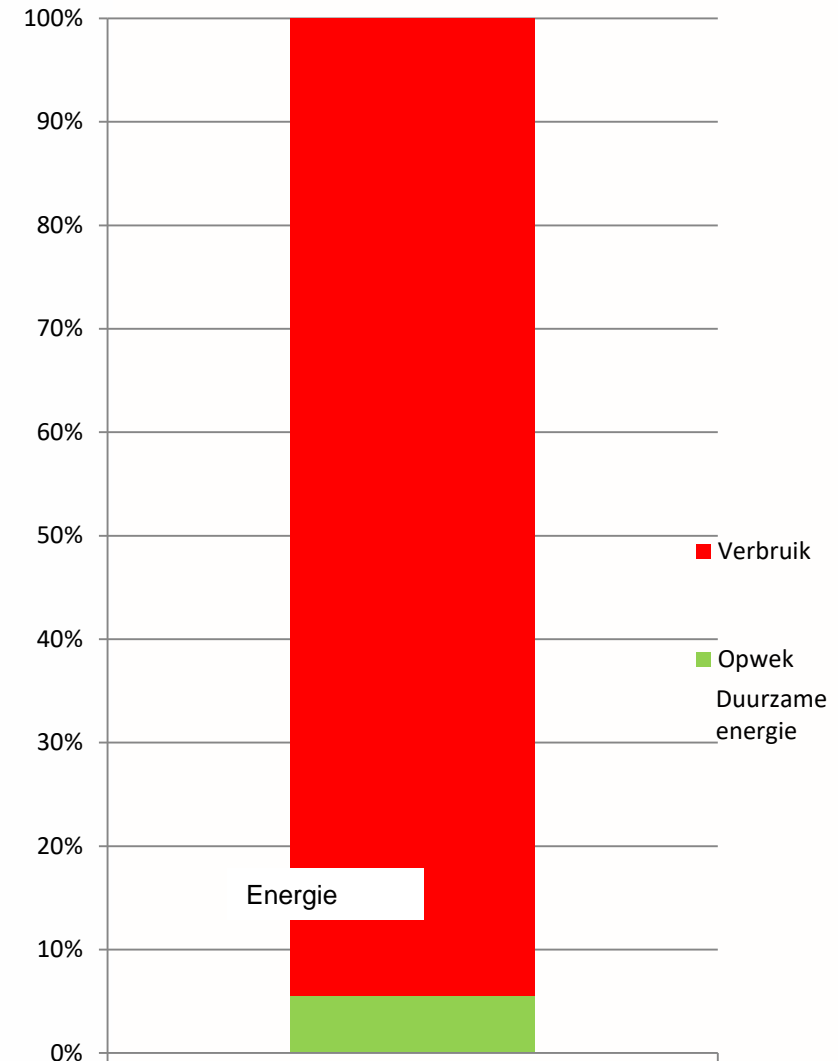
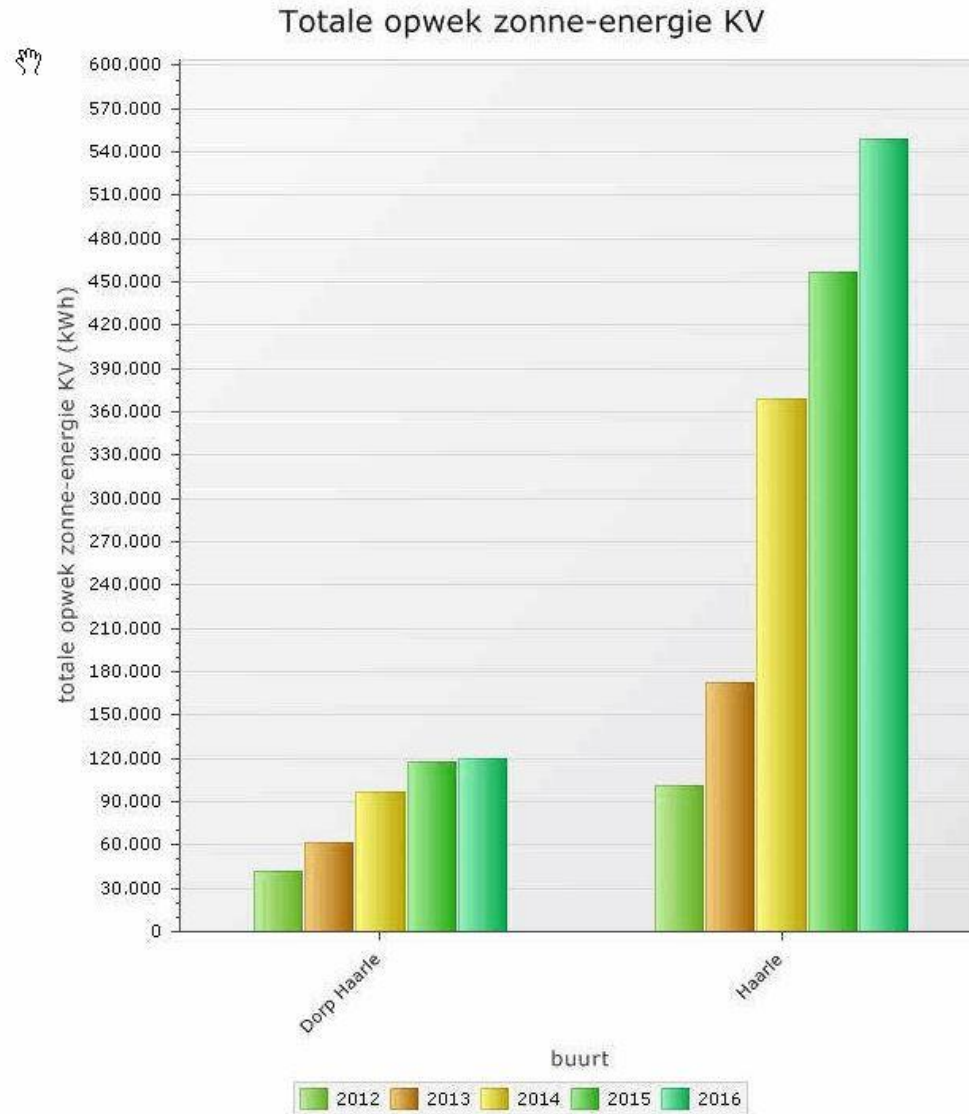
Totaal CO2-verbruik per jaar
particulier & zakelijk

ENERGIE IN BEELD

Gebied: **GEMEENTE HELLENDOORN**

Haarle (2016)

Rol gemeente

- Haarle is leidend, de gemeente ondersteunt
- We willen toewerken naar een goed eindresultaat: < 3 jaar een prestatieafspraken voor energieneutraal Haarle

Pauze (20 minuten)

Plaatselijk Belang

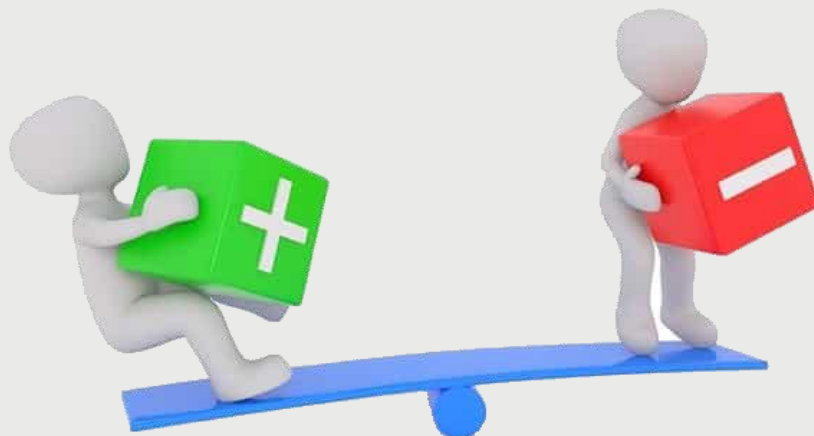

Haarle

De lusten en de lasten

Peter Grobbee

Plaatselijk Belang

Haarle

Aanpak

**ONBEREIKBARE
DOELEN**

**DIE GAAN ZO
LEKKER LANG
MEE**

Loesje

- Lasten in Haarle, dan ook de lusten in Haarle!
- Realistisch plan = prestatieafspraken
  - Specifieke doelen, wat gaan we doen
  - Acceptabel met draagvlak
  - Realistisch en haalbaar
  - Binnen 4 jaar uit te voeren
  - Resultaat is meetbaar
- Regie in eigen hand (PBH) maar met samenwerking marktpartijen

Financieel voordeel, voorbeelden

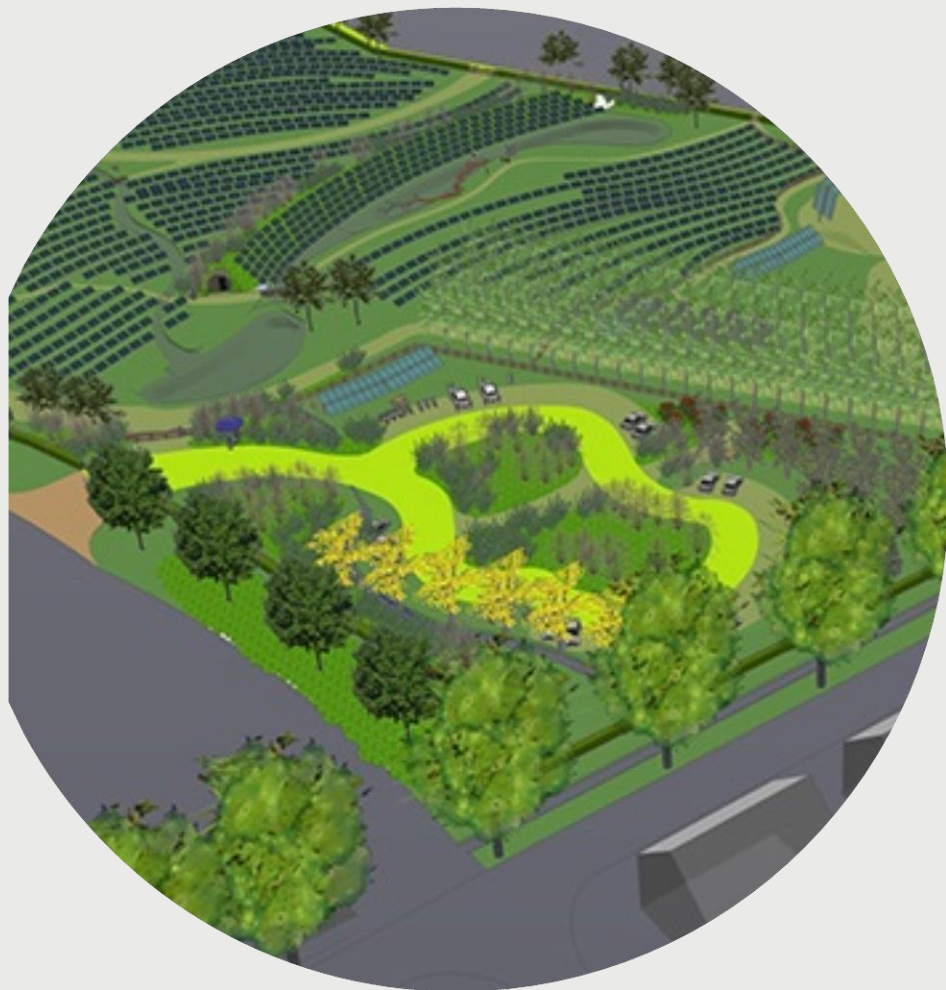

“Niet in mijn
achtertuin”
tenzij...

- Goedkope stroom
- Investeren:
  - Mede eigenaar in bijv. coöperatie
  - Aandelen ‘Wind en/of zonnedelen’ (Rendement > bank)
- Uutfaseren (duur) aardgas
- Minder kosten door energiebesparing
- Compensatie aan eigenaar die grond en/of dak(en) beschikbaar stelt
- Herinvesteren in ‘Haarle’ = verlaging belasting?

Voordeel niet alleen €

- Werkgelegenheid
  - Bouw
  - Exploitatiefase
- Leer- /werkplekken
- Betrekken zorg/doelgroepen
- (Her)investeren in leef kwaliteit Haarle:
  - Biodiversiteit/natuurontwikkeling
  - Verwijderen asbestdaken
  - Landschappelijke inpassing
  - Spelen
  - Educatie

Organisatiestructuur

Energieteam en deeltaken

Plaatselijk Belang

Haarle

Inventarisatie

Techniek

Energie team
Haarle

Businesscase

Communicatie

Plaatselijk Belang

Haarle

Inventarisatie

- Hoeveel energie heeft Haarle nodig.
- Hoeveel duurzame energie wordt er nu al opgewekt in Haarle (elk initiatief telt mee).
- Welke energievormen leveren voldoende om Haarle Energie Neutraal te maken.
- Welke gronden zijn landschappelijk en economisch gezien het meest geschikt om energie op te wekken.
- Welke daken en oppervlaktes zijn beschikbaar voor zonnepanelen in Haarle.

Techniek

- Welke technische mogelijkheden zijn er om energie op te wekken.
- Welke technische toepassingen zijn in Haarle haalbaar.
- Welke technische aanpassingen zijn hiervoor noodzakelijk (stroomnetwerk)
- Welke toepassingen hebben 't beste rendement over een periode-x.

Business case / financiën

- Minimaal marktconform voor de Haarlenaar.
- Lusten en lasten verdelen over Haarle.
- Hoe ziet het financiële plaatje eruit. Wat kost de investering, wat levert 't op.
- Subsidies.
- Moet je een stichting of coöperatie oprichten.
Onderzoek benodigd om de business op te zetten.
- Leren van andere initiatieven.
- Samenwerking met commerciële bedrijven.

Communicatie

- Alle inwoners enthousiasmeren, informeren.
- Iedereen moet weten wat Haarle doet.
- Samen doen.
- Samen verantwoordelijkheid nemen.
- Website/nieuwsbrieven.

Eigenschappen van een team lid

- Skills van 'n droadnagel
(samen doen, aanpakken, dat regelen we zelf)
- Geen specifieke kennis noodzakelijk
- Opgewekt / enthousiast

Iedereen is welkom!!

Volgende stap

Plaatselijk Belang

Haarle

Volgende stap

- 10 oktober start bijeenkomst.
- Meld je aan als werkgroep lid.
- Vul het 'Enquêteformulier Haarle energieneutraal' in en lever het in.
- Technieken bestuderen, locaties Inventariseren, Business Case opbouwen, Communiceren
- Prestatiecontract Haarle-Gemeente Hellendoorn.

10 oktober - start bijeenkomst

- Uitslag van de inschrijfformulieren
- Ferenc ten Damme geeft Haarle energie.
- Neem een buurman mee.
- Start van de werkgroepen.

Bedankt voor jullie aandacht

Plaatselijk Belang

Haarle

Zijn er nog vragen?

Plaatselijk Belang

Haarle

Bedankt voor jullie aanwezigheid

Plaatselijk Belang

Haarle

